

Anti – pest protocol

2025-2026

Samen Wijs

Samen leren leven

Vreedzame School

Een woord vooraf

Pesten komt helaas op basisscholen voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken door preventieve en curatieve maatregelen te nemen.

Deze maatregelen zijn door ons beschreven in dit pestprotocol. U kunt hierin informatie vinden over de handelingswijze van de school. Hoe proberen wij pesten te voorkomen en hoe handelen wij als er toch gepest wordt?

Het team van St. Jan de Doper heeft dit pestprotocol met zorg opgesteld.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben, dan nodigen wij u van harte uit om deze aan ons kenbaar te maken.

Namens het team van de St. Jan de Doper,

W. Kroeze
Schoolleider

Inhoud

Algemeen	4
1. Doelstelling	4
2. Wat is pesten?	4
3. Voorwaarden	4
Hoe willen wij pesten voorkomen?	5
1. Een veilige omgeving	5
2. Openheid	6
3. Afspraken	6
4. Pestprotocol	6
Wat doen we als er wordt gepest?	6
Plan van aanpak.	7
Belangrijk	7
 <i>Bijlage 1 → Adressen, telefoonnummers en literatuur</i>	 <i>9</i>
<i>Bijlage 2 → Formulieren</i>	<i>11</i>

Algemeen

1. Doelstelling

Dit anti-pestprotocol van de St. Jan de Doper heeft als doel:

“Alle leerlingen moeten zich veilig voelen bij ons op school, zodat zij met plezier naar school gaan en de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen.”

Wij streven door het nemen van preventieve maatregelen naar een pestvrije school. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid er alles aan te doen om de leerlingen bij ons op school een zo veilig mogelijke omgeving te geven. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

2. Wat is pesten?

Onder pesten verstaan wij op school het volgende: “Pesten is een vorm van ongewenst gedrag gericht op een leerling, waarbij een leerling systematisch, langdurig en herhaaldelijk fysiek, verbaal of psychologische schade toegebracht wordt door een of meerdere leerlingen” (Nederlands Jeugdinstituut, 2015).

Er zijn verschillende vormen van pesten: **fysiek pesten** (bijvoorbeeld: schoppen, slaan, spugen en bezittingen afpakken of kapot maken); **verbaal pesten** (bijvoorbeeld: uitschelden, uitjouwen, treiteren en bedreigen); **relationeel pesten** (bijvoorbeeld: negeren, uitsluiten, doodzwijgen, kwaadspreken en manipuleren).

Een vorm die ook steeds meer voorkomt, is **cyberpesten**. Cyberpesten is een vorm van pesten waarbij gebruik wordt gemaakt van sociale media en het internet. Bij cyberpesten kunnen online kwetsend berichten worden verstuurd. Daarnaast kunnen er ook ongewenste foto's, filmpjes, etc. worden doorgestuurd en gedeeld. Dit is een vorm van pesten die meestal niet op school plaatsvindt, maar waar indirect wel soms een link te leggen is met de klas of school.

Dit zijn enkele voorbeelden van pesten (en vormen van pesten). Als leerkrachten proberen we, onder andere, door de methode vreedzame school zo veel mogelijk te zorgen voor een veilig klimaat in de school en besteden we in de lessen tijd aan groepsvorming en omgaan met pesten. Om pesten zo veel mogelijk te voorkomen is het belangrijk dat zowel de ouders, leerkrachten en leerlingen alert zijn op de manier hoe we me elkaar omgaan en willen we een sfeer creëren waarin we ons veilig voelen om aan te geven wanneer we gedrag (van een ander) niet fijn vinden.

3. Voorwaarden

Het levert het beste resultaat op als de school het pestprobleem weet te signaleren en er iets aan weet te doen. Het allerbelangrijkste is dat wij als school pesten zoveel mogelijk proberen te voorkomen. Elke leerkracht probeert ervoor te zorgen dat de klas een veilige en prettige plek is. De leerkracht laat zelf het goede voorbeeld zien, goed voorbeeld doet namelijk goed volgen. De leerkracht laat leerlingen uitpraten, luistert naar de leerlingen, geeft leerlingen complimenten en staat open voor een gesprek.

Daarnaast vinden wij het als school belangrijk dat we een respectvolle houding hebben naar elkaar, dat we met elkaar in gesprek kunnen gaan en niet over elkaar praten. Bij conflictsituaties is het belangrijk dat we naar alle kanten van het verhaal kijken en iedereen eerlijk behandelen. Om goede sociale vaardigheden te ontwikkelen, geven we de leerlingen in eerste instantie de kans om zelf problemen op te lossen. Hiermee geven de leerkrachten de leerlingen vertrouwen. Als de leerlingen er onderling niet uitkomen, komt de leerkracht helpen bij het zoeken van een oplossing. Het is belangrijk dat de directie, leerkrachten, ouders, verzorgers en leerlingen aan de volgende **voorwaarden** voldoen:

- binnen de school en tussen alle betrokken partijen moet openheid worden gezien als de basis voor een veilige sfeer. Een ieder moet kunnen aangeven dat hij/ zij zich niet veilig of gepest voelt en daar moet actie op worden ondernomen;
- pesten moet door alle betrokkenen worden gezien als een probleem, wat we proberen te voorkomen en waar we wat aan doen wanneer het wel gebeurt;
- de school moet pestproblemen proberen te voorkomen. Pesten moet bespreekbaar worden gemaakt (ongeacht of het wel of niet aan de orde is), er moeten regels worden vastgesteld en deze moeten worden nageleefd. Dit is de **preventieve aanpak**.
- leerkrachten moeten (in samenwerking met ouders/verzorgers) pesten kunnen signaleren en actie ondernemen wanneer er sprake is van pesten.
- de school heeft een **plan van aanpak** wanneer pesten ondanks de preventieve aanpak toch voorkomt.
- het hebben van een vertrouwenspersoon is noodzakelijk, zodat ouders, leerkrachten en leerlingen iemand hebben waar zij op af kunnen stappen met vragen of een luisterend oor nodig hebben.

Hoe willen wij pesten voorkomen? (Preventieve aanpak)

Op St. Jan de Doper vinden wij een preventieve aanpak erg belangrijk. We proberen hiermee pesten te voorkomen en werken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. In onze preventieve aanpak staat dus niet alleen het pesten centraal, maar ook vooral de omgangsvormen met elkaar.

1. Een veilige omgeving

Op onze school besteden wij veel aandacht aan (het creëren van) een veilige omgeving. Leerlingen kunnen zich pas echt ontwikkelen als ze zich ergens veilig voelen. We leren de leerlingen vanaf de kleutergroepen dat ze rekening met elkaar moeten houden. We leren kinderen respect voor elkaar en elkaars werk te hebben en voor elkaar te zorgen. Dit doen we met behulp van de methode van Vreedzame School. Via de lessen van deze methode wordt er wekelijks gesproken over en gewerkt aan:

- Goed omgaan met elkaar → respect hebben voor elkaar, de ander accepteren en omgaan met je eigen en andermans gevoelens. Leerlingen leren wat fijn gedrag is en wat een ander minder fijn kan vinden.
- Verantwoordelijkheidsgevoel krijgen → leerlingen krijgen verantwoordelijkheid in het vormen van klassenregels, het fijn met elkaar omgaan en het conflict oplossend vermogen (onder ander door de inzet van mediators)

- Leerlingen zien de school als gemeenschap → leerlingen dragen zorg uit naar elkaar, kijken naar de ander om, gaan voorzichtig om met eigen en andermans spullen en leren hoe ze klas veilig en schoon kunnen houden.

2. Openheid

Bij ons op school vinden wij het belangrijk dat pesten bespreekbaar is. We bespreken het expliciet in de klassen, niet alleen wanneer pesten voorkomt maar ook om het te voorkomen. We doen dit vooral tijdens de lessen van de Vreedzame School, maar dit kan ook tijdens klassengesprekken of op andere momenten. We proberen een veilige en open sfeer te creëren waarin leerlingen weten dat ze bij de leerkrachten (en elkaar) terecht kunnen als henzelf of een ander iets overkomt, zo proberen we aan te leren dat het belangrijk is om hierover te praten. Door pesten aan de orde te stellen willen wij ervoor zorgen dat leerlingen het gevoel krijgen dat pesten bespreekbaar is.

3. Regels & afspraken

Op de St. Jan de Doper proberen we een veilige sfeer te creëren, dit doen we onder andere door het opstellen van regels. Binnen de school hebben we vaststaande schoolregels, die hangen in de school en worden aan het begin van ieder schooljaar met de leerlingen besproken. Deze regels hebben te maken met de veiligheid en geborgenheid van leerlingen en het creëren van een rustige leeromgeving. Daarnaast maakt iedere leerkracht, samen met de klas, aan het begin van het nieuwe schooljaar (met behulp van de eerste lessen van de Vreedzame School) regels en afspraken voor in de eigen klas. Deze regels en afspraken worden door de leerlingen ondertekend en op de Vreedzame Schoolmuur in de klas gehangen. Door duidelijke regels en afspraken te hanteren door de hele school, hopen we dat dit een preventieve werking heeft. We spreken elkaar erop aan wanneer we ons niet aan de afspraken houden.

4. Anti-pestcontract

Om een pestvrije school te kunnen krijgen, is het belangrijk samen afspraken te maken. Wanneer wij een vermoeden hebben van pesten laten wij de leerlingen een anti-pestcontract tekenen (schrijven hun naam op, zetten hun vingerafdruk). In dit contract staan afspraken genoemd waar de leerlingen zich aan moeten houden. Lukt het houden aan de gemaakte afspraken niet, dan zullen we verdere maatregelen moet nemen. Hier hebben we een **plan van aanpak** voor. Ouders worden altijd op de hoogte gesteld wanneer we een vermoeden hebben van pesten. Het anti-pestcontract is terug te vinden in bijlage 2.

Wat doen we als er toch gepest wordt? (Plan van aanpak)

Pesten, uitschelden, spullen afpakken, ruzie zoeken, met woorden dreigen, vechten en vernielen worden op de St. Jan de Doper niet getolereerd. Leerlingen (en indien nodig ouders) kunnen altijd bij de leerkrachten of vertrouwenspersoon terecht, wanneer er problemen zijn die hier mee te maken hebben. Wanneer de leerlingen zich niet aan de schoolregels / klassenregels houden, worden ze daar op aangesproken. Dit zal in de meeste gevallen door de eigen leerkracht gebeuren. Ook de ouders van de desbetreffende leerling(en) zullen op de hoogte gebracht worden

van het ongepaste gedrag. Indien nodig kan de intern begeleider (juf Kiki) en/of schoolleider (meester Wim) hierbij ondersteunen. Om een zo duidelijk en eerlijk mogelijke structuur rondom ongewenst gedrag (pesten) te hebben, hebben we op school een plan van aanpak om een veilige omgeving te blijven creëren.

Fase 1: Leerlingen proberen er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Leerlingen leren eerst om zelf conflicten op te lossen. Dit doen de leerlingen met behulp van de "praat het uit" manier van de Vreedzame School:

1. STOP! Ben je rustig? Nog niet? Eerst afkoelen. Tel tot tien.
2. Zet je gele pet op. Zeg wat je wilt. Luister naar wat de ander wil.
3. Probeer een win-win oplossing te vinden.
4. Geef elkaar een hand en voer de oplossing uit.

Fase 2: De mediator (vanuit de methode Vreedzame School) wordt ingezet.

In de onderbouw gaan de leerlingen eerst naar een mediator toe (dit is een leerling van groep 8). Samen met de mediator gaan ze het gesprek aan en proberen ze het probleem op te lossen.

Fase 3: De leerlingen komen er niet uit en roepen de hulp van de leerkracht in en/of de leerkracht signaleert het probleem zelf.

Op het moment dat leerlingen er samen niet uitkomen, dan leggen de leerlingen (en/of ouders) het probleem aan de leerkracht voor. Wanneer een leerkracht een probleem signaleert worden de eerste twee fases overgeslagen en roept de leerkracht de betrokken leerlingen bij elkaar.

Fase 4: De leerkracht brengt de leerlingen bij elkaar voor een gesprek.

De leerkracht luistert naar alle betrokkenen, daarna brengt de leerkracht de betrokkenen bij elkaar en probeert samen met hen ruzie en/of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. De leerlingen worden daarbij op het getekende pestcontract gewezen. De leerkracht legt een klein verslag van het gesprek vast in het leerlingvolgsysteem. De leerkracht onderneemt stappen om de betrokken leerlingen te begeleiden. De leerkracht legt het vervolg vast in het leerlingvolgsysteem.

Fase 5: Herhaling → Het probleem doet zich weer voor.

De leerkracht voert nogmaals een gesprek, zoals genoemd in fase 4. Vervolgens neemt de leerkracht gepaste maatregelen en volgen er consequenties (zoals nablijven, een schriftelijke opdracht, etc.). De leerkracht communiceert dit ook met de ouders en noteert dit in het leerlingvolgsysteem. De afspraken gemaakt bij fase 4 worden nogmaals herhaald en herhaaldelijk gecontroleerd door de leerkracht.

Fase 6: Probleem blijft zich voordoen → consequentie helpt niet.

Er vindt een gesprek plaats met de ouders, de leerkracht en de leerling. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school legt een notitie van dit gesprek vast in het

leerlingvolgsysteem. Er worden nogmaals consequenties besproken (leerling wordt uit de groep geplaatst). De schoolleider kan er worden bijgehaald voor eventuele ondersteuning. Vervolgens monitort de leerkracht wat er gebeurt in de klas. Hierbij houdt hij het contact met de ouders.

Fase 7: Pestgedrag blijft zich voordoen → Deskundige hulp

Er vindt een tweede gesprek met de ouders, de leerkracht en de schoolleider plaats, ditmaal om te bespreken welke deskundige hulp er ingeschakeld gaat worden. De leerling wordt tijdelijk uit de klas geplaatst om verdere escalatie te voorkomen. Dit wordt genoteerd in het leerlingvolgsysteem.

Fase 8: Schorsing

In extreme gevallen kan de school in overleg met de inspectie kiezen voor schorsing en/of verwijdering van de leerling. Zie hiervoor het protocol schorsen en/of verwijderen. Dit wordt gedaan om de veilige situatie in de school te waarborgen. Ouders worden hierbij altijd ingelicht en zijn op voorhand al geïnformeerd dat dit een consequentie is van het herhaaldelijke (pest) gedrag.

Belangrijk!

Op St. Jan de Doper wordt er onderscheid gemaakt tussen kleine en grote voorvallen (geweld gebruiken). Afhankelijk van het voorval kan ervoor gekozen worden de eerste fase(n) van het stappenplan over te slaan. Wij vragen u hier begrip hiervoor. Dit anti-pestprotocol werkt alleen als de ouders en de school op één lijn staan. Ouders worden daarom in een vroeg stadium betrokken en worden eerst telefonisch geïnformeerd, maar later ook in een gesprek op school. Het team van St. Jan de Doper vraagt u dan ook om het probleem “pesten” zeer serieus te nemen, door een gezamenlijke aanpak kunnen we namelijk samen zorgen voor een veilige schoolomgeving waarin de leerlingen zich goed kunnen ontwikkelen.

Bijlage 1 → Adressen, telefoonnummers en literatuur

Vertrouwenspersoon

Wanneer ouders, leerkrachten of leerlingen vragen hebben over veiligheid, het sociale klimaat op school of in de klas of willen praten over situaties rondom veiligheid kunnen zij terecht bij de vertrouwenspersoon. Dit mag telefonisch, via de mail of fysiek. De vertrouwenspersoon bij ons op school is juf Kiki, aanwezig op dinsdag, woensdag en donderdag. Met alle vragen kunnen leerkrachten, leerlingen en ouders bij haar terecht. Ze kan een luisterend oor bieden en meedenken over eventuele oplossingen. Daarnaast kan ze eventueel ook andere contactpersonen aandragen.

Naam: Wieteke Jansen

Telefoonnummer: 030-2882375

Mail: info.stjandedoper@ksu.nl

Anti-Pest coördinator

Onze school heeft een aanspreekpunt voor pest gedrag. Wilt u meer weten over ons beleid, dan kunt u contact opnemen met:

Naam: Kiki Smeenk

Telefoonnummer: 030-2882375

Mail: info.stjandedoper@ksu.nl

Kinderen die ergens tegen aan lopen of die willen praten over hun zorgen en problemen kunnen altijd anoniem bellen met:

De Kindertelefoon

0800 – 0432 of chat via de site.

Elke dag van 11.00 tot 21.00.

Internetsite:

Voor hulp en advies bij pesten op school, voor kinderen en leerkrachten:

Hulplijn Pestweb

0800 - 282 82 80, gratis

Op schooldagen van 13.00 tot 17.00 uur.

Internetsite: www.pestweb.nl

Voor meer telefoonnummers en adressen verwijzen we u naar de internetsites:

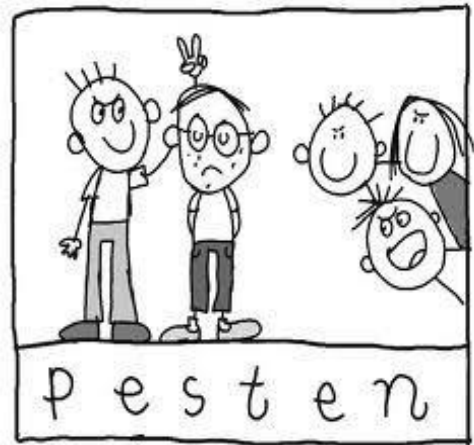
www.stoppestennu.nl en www.mediawijsheid.nl

Gebruikte literatuur

In dit protocol is naar de volgende literatuur verwezen:

- Ploeg, J., van der (2014). *Agressie bij kinderen*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- Nederlands Jeugdinstituut (2015) *Gepest worden – Definitie*. Geraadpleegd op 14 januari 2015 via <http://www.nji.nl/nl/Databanken/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-onderwerp/Gepest-worden>

Bijlage 2 → Formulieren

ANTI-PESTCONTRACT

In dit contract staan afspraken waarvan school verwacht dat jij en anderen zich aan houden. Deze afspraken zijn:

- Ik doe geen dingen bij een ander die ik zelf ook niet wil;
- Ik doe niet mee met pesters
- Als ik zie dat er iemand gepest wordt, zeg ik dat tegen de juf of meester;
- Ik weet dat iets tegen de juf of meester zeggen over pesten geen klikken is;
- Ik kies geen partij bij een ruzie;
- Ik help iemand als hij of zij hulp nodig heeft;
- Ik sluit mensen niet buiten;
- Ik vecht niet en ik scheld geen anderen uit;
- Ik maak geen vervelende opmerkingen;
- Ik luister naar anderen en iemand mag een andere mening hebben van mij;
- Ik roddel niet over iemand anders;
- Ik maak geen spullen van anderen stuk;
- Ik bedreig niemand;
- Ik zorg dat ik altijd eerlijk ben.

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist.

- Ik zal _____
- Ik zal _____

Door mijn naam en/of vingerafdruk onder dit contract te zetten, beloof ik dat ik mijn uiterste best zal doen me aan bovenstaande afspraken te houden. Doe ik dat niet dan zal de school daar iets mee moeten doen.

Naam en groep:
Datum:

Naam/vingerafdruk leerling:

Handtekening juf of meester: